KYSELYLOMAKE

Tämä kyselylomake on osa Yhteiskuntatieteelliseen tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa

FSD2078 EVAn kansallinen asennetutkimus 2004

Kyselylomaketta hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: http://www.fsd.uta.fi/

QUESTIONNAIRE

This questionnaire is part of the following dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive:

FSD2078 EVA Survey on Finnish Values and Attitudes 2004

If this questionnaire is used or referred to in any publication, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: http://www.fsd.uta.fi/

Finland - var är du, vart går du?

Undersökning av medborgaropinionen 2004 - 2005

Vi ber er besvara alla frågor genom att <u>ringa in</u> det alternativ som motsvarar er personliga åsikt.

Så här markerar ni era svar: ......(2)...... 3

1. Vad anser Ni om följande påståenden?	Helt av samma åsikt	Nästan av samma åsikt	Svårt att säga	Nästan av annan åsikt	Helt av annan åsikt
Inget parti arbetar för precis de frågor jag upplever som viktiga	1	2	3	4	5
Vetenskapen och tekniken kan i framtiden lösa de flesta av dagens problem	1	2	3	4	5
EMU-medlemskapet har gynnat landets utveckling	1	2	3	4	5
I Finland är kvinnor och män numera tillräckligt jämlika	1	2	3	4	5
Om den ekonomiska välfärden utvecklas till en ännu högre nivå ökar det psykiska illamåenden	1	2 	3	4	5
Om kvinnorna fick större bestämmanderätt i arbetslivet skulle det gagna hela samhället	1	2	3	4	5
Det är en lycka och ett privilegium att få vara finländare	1	2	3	4	5
Klimatförändringen är det största miljöhotet i vår tid, och alla länder måste snabbt vidta effektiva åtgärder för att avvärja den	1	2	3	4	5
Partierna ägnar sig allt mindre åt problem som angår vanliga människor	1	2	3	4	5
När befolkningen i vårt land åldras och hotar att minska måste det göras lättare för utlänningar att flytta till Finland	1	2	3	4	5
Om människorna i framtiden går i pension vid en senare tidpunkt än idag, borde den genomsnittliga arbetstiden per år förkortas	1	2	3	4	5
Att tro på en bättre framtid är viktigare för att man skall känna sig lycklig än att man har det bra idag	1	2	3	4	5
Jag är villig att pruta på min egen levnadsstandard för att minska förorenings- och miljöproblemen	1	2	3	4	5
Jag är så rotad i min egen hemtrakt, att jag inte kan tänka mig att flytta till någon annan ort	1	2	3	4	5
Hela samhället skulle vara betjänt av en mer positiv inställning till företagsamheter	1 1	2	3	4	5
Skolsystemet i Finland är i dag så teoretiskt inriktat att det snart inte finns tillräckligt många som behärskar praktiska yrken	1	2	3	4	5
Om de anställda i större utsträckning fick ta del i och påverka företagens beslut skulle det gagna hela samhället	1	2	3	4	5
En ökning av antalet utländska arbetstagare i Finland skulle föra med sig nyttiga internationella impulser	1	2	3	4	5
Förutom ett femte kärnkraftverk borde också ett sjätte kärnkraftverk byggas i Finlan	d 1	2	3	4	5
I dagens Finland når medborgarnas åsikter beslutsfattarna mycket bättre via folkrörelserna än via partierna	1	2	3	4	5
Endast ekonomisk tillväxt kan trygga vår fortsatta välfärd	1	2	3	4	5
I framtiden kommer pensionssystemen i vårt land att klappa ihop och inte ens 'redan intjänade' pensioner kan betalas ut	1	2	3	4	5
I dagens Finland sammanfaller arbetstagarens och arbetsgivaren intressen mycket långt	1	2	3	4	5
Flyttningsrörelsen till tillväxtcentrumen borde dämpas, även om det kräver kostsamma regionalpolitiska stödåtgärder	l	2	3	4	5
I miljöskyddets namn begränsas den ekonomiska och industriella verksamheten alltför mycket	1	2	3	4	5
Man borde inte stöda tillbakagående regioner utan de stadscentrum som håller i gång sysselsättningen och tillväxten	1	2	3	4	5

(fortsätter)	Helt av samma åsikt	Nästan av samma åsikt	Svårt att säga	Nästan av annan åsikt	Helt av annan åsikt
I dagens Finland utgör fackföreningsrörelsen snarare en broms än en motor för samhällsutvecklingen	1	2	3	4	5
Ägandet i vårt land koncentreras på ett oroväckande sätt	1	2	3	4	5
Finländarna borde effektivt slå vakt om sin kulturella egenart mot den tilltagande internationalismen	1	2	3	4	5
Om Finland inte kan förnyas i snabbare takt står vi inom några år inför en ekonomisk-samhällelig kris	1	2	3	4	5
Förr var människorna lyckligare än nu	1	2	3	4	5
Genom att eftersträva fortsatt ekonomisk tillväxt förstör människan så småningom naturen och slutligen sig själv	1	2	3	4	5
Journalisterna styr opinionerna i Finland för mycket	1	2	3	4	5
Om fem år är mångt och mycket i Finland bättre än idag	1	2	3	4	5
Näringslivets prat om nödvändiga förändringar och hotande kris är ren propaganda för att få löntagarna att gå med på att försämra sina förmåner	1	2	3	4	5
Finland borde ansluta sig till NATO	1	2	3	4	5
Arbetslösheten kan inte sänkas markant utan djupgående omstruktureringar i arbetslivet och intrång på intresseorganisationernas domäner	1	2	3	4	5
Förutsättningarna att hålla finska företag i inhemsk ägo borde förbättras	1	2	3	4	5
Jag är intresserad av politik och följer den aktivt	1	2	3	4	5
Sysselsättningen och därmed också välståndet i vårt land beror helt på exportindustrins konkurrenskraft	1	2	3	4	5
Maktbefogenheterna för republikens president har skurits ner så kraftigt att det är egalt vem som sköter ämbetet	1	2	3	4	5
Fusionerna mellan av finska och svenska storföretag behövs för att stärka de finska företagens konkurrensförmåga	1	2	3	4	5
Finlands industri och näringsliv fungerar nuförtiden ansvarsfullt i miljöfrågor	1	2	3	4	5
En ökad invandring skulle leda till en ogynnsam uppblandning av raserna och försvaga nationens livskraft	1	2	3	4	5
På arbetsplatserna i Finland arbetas det i dag i så uppskruvad takt och under så stort tryck att många bränner ut sig i förtid	1	2	3	4	5
Pensionsreformens erbjudande om högre pension för dem som fortsätter arbeta efter fyllda 63 år lockar inte mig	1	2	3	4	5
Det finska samhället har i alltför hög grad låtit sig styras av blinda marknadskrafter och själviskt vinstsökande	1	2	3	4	5
Den låga andelen kvinnor på ledande poster i arbetslivet beror till stor del på att kvinnor är mindre ambitiösa än män	1	2	3	4	5
Finland borde kraftfullare delta i den internationella skattekonkurrensen och kännbart sänka såväl löne-, företags- som kapitalbeskattningen	1	2	3	4	5
Den s.k. globaliseringen av den internationella ekonomin ger ökad välfärd i hela världen	1	2	3	4	5
Att vara företagare i Finland medför så stora kostnader och risker att 'bara en galning' avstår från sin trygga arbetsplats och blir företagare	1	2	3	4	5
Globaliseringen innebär att länder med s.k. billig arbetskraft i allt högre grad tar arbetsplatser från Finland	1	2	3	4	5
Att finländarna blivit mer missnöjda och kritiska beror inte på att vi fått det sämre ställt i Finland, utan snarare på att vi börjat ställa högre krav		2			
Förenta staternas agerande i världspolitiken är rätt och förtjänar även finländarnas stöd		2			

(fortsätter)	Helt av Nästan Svårt Nästan Helt samma av samma att av annan anna åsikt åsikt säga åsikt åsik	an
Även om Ryssland har sina egna problem finns det i dag ingen orsak för finländarna att förhålla sig negativt till sin stora granne	1 2 4 5	
"Kina-fenomenet" är inget stort hot för Finland, för de finska företagens investerir gar i länder med billig arbetskraft stärker också de inhemska enheternas ställning	1 2 3 4 5	
Även om den senaste tidens uppsägningar i Finland har klandrats mycket i offentligheten, har de varit ekonomiskt nödvändiga	1 2 3 4 5	
Finlands utrikespolitik har under den nuvarande statsledningen skötts väl	1 2 3 4 5	
En stor del av de offentliga tjänsterna i Finland borde privatiseras för att tjänsteproduktionen skall bli effektivare	1 2 4 5	
Jag känner mig numera inte bara som finländare, utan allt mer också som europé	1 2 3 4 5	
Finländarnas återhållsamhet mot utlänningar är klok försiktighet, inte okunskap eller rasism	1 2 3 4 5	
Vårt land behöver starka ledare som kan återinföra disciplin och ordning samt respekten för rätta värden i samhället	1 2 3 4 5	
I Finland fungerar demokratin så bra att påståendena om medborgarnas dåliga påverkningsmöjligheter saknar grund	1 2 3 4 5	
Marknadsekonomin i Finland i dag fungerar bra till alla medborgares bästa	1 2 3 4 5	
Även om det kostar mycket att upprätthålla ett bra socialskydd och andra offentliga tjänster, är det finska välfärdssamhället alltid värt sitt pris	1 2 4 5	

2. <u>Företagande och företagsamhet</u> uppfattas på många olika sätt i Finland. Hur motsvarar följande påståenden och beskrivningar <u>er personliga åsikt om företagsamhet?</u>

och beskrivningar <u>er personinga asikt om foretagsammet?</u>	
	Helt av Nästan Svårt Nästan Helt av samma av samma att av annan annan
	samma av samma att av annan annan åsikt åsikt säga åsikt åsikt
En företagare har goda möjligheter att bli rik	1 2 3 4 5
Företagarens arbete är självständigt och fritt	1 2 3 4 5
Företagarens arbete är intressant och intellektuellt belönande	1 2 3 4 5
_	1 2 3 4 5
Tanken på att bli företagare lockar mig personligen	
Jag har aldrig på allvar övervägt att bli företagare	1 2 4 5
En företagare måste ofta arbeta mycket långa dagar och utan semester	1 2 3 4 5
Företagandet är förknippat med alltför stora ekonomiska risker	1 2 3 4 5
En företagare är inte friare än en löntagare, i stället för 'chefer' har han kunder	1 2 3 4 5
Byråkratin i samband med ett företag avhåller många från att bli företagare	1 2 3 4 5
En företagare saknar ekonomisk trygghet och samhällets (social)skydd	1 2 3 4 5
Företagandet tar ofta över hela livet, det finns inte tid för familj eller annat	1 2 3 4 5
Som företagare kan man bäst förverkliga sig själv och dra nytta av sina kunskaper	1 2 3 4 5
Skatter och andra lagstadgade avgifter är oskäligt höga för företagare	1 2 3 4 5
Fackförbundens krav försvårar företagarens verksamhet för mycket	1 2 3 4 5
Många företagares framgångar beror på fusk, som kringgående av skatter och lagar	1 2 3 4 5
Många blir företagare på alltför lösa grunder och med orealistiska förväntningar	1 2 3 4 5
Redan av sysselsättningsskäl borde finländarna uppmuntras att grunda nya företag	1 2 3 4 5
Även om vissa företagare är skojare, är de allra flesta ansvarsfulla och flitiga	1 2 3 4 5
För att klara sig som företagare måste man ha färdigheter som de flesta saknar	1 2 3 4 5
Finlands ekonomi är i akut behov av många nya småföretag	1 2 3 4 5
Nya arbetsplatser uppstår idag nästan uteslutande i små och mellanstora företag	1 2 3 4 5
Samhället gynnar företagarna för mycket	1 2 3 4 5
Företagarnas handlingsfrihet begränsas för mycket i Finland	1 2 3 4 5
Många företagare gör själva nästan ingenting utan lever på andras arbete	1 2 3 4 5
I dagens Finland har småföretagarna ofta mindre inkomster än löntagarna	1 2 3 4 5
<u> </u>	

3. På senare tid har det talats mycket om <u>ledarskap</u> och om hurudana ledare Finland behöver. Av en god ledare kan man naturligtvis förutsätta en mängd olika egenskaper (han/hon skall vara kompetent, sakkunnig osv.)

Om man ser enbart på nedan uppräknade egenskaper, <u>vilka av dem skulle ni särskilt vilja se</u> hos finska a) företagsledare b) politiska ledare? Ringa in fem egenskaper i vardera lodräta spalten.

	A)	В)
	Företags-	Politiska
	ledare	ledare
	-	,
Fasthet, målmedvetenhet, viljestyrka	1	1
Flexibilitet, försonlighet, försiktighet	2	2
Offentlighet, berättar öppet om sina idéer och sitt agerande	3	3
Demokrati, lägger stor vikt vid andras åsikter	4	4
Självständighet, fattar vid behov beslut helt oberoende av andra	5	5
Människonärhet, social läggning	6	6
Vidsynhet, ser samhället som en helhet	7	7
Representativ, stilig, säkert uppträdande	8	8
Internationalism, stark internationell orientering	9	9
Djärv förnyare, beredd till djupgående förändringar	10	10
Moraliskt höga mål och handlingssätt	11	11
Ställer vid behov organisationens intresse framom allt annat	12	12
Kan inte säga	13	13

4. Trots att det talas mycket om <u>lycka</u> känns begreppet diffust och har olika innebörd för olika människor. Nedan uppräknas några <u>faktorer</u> som eventuellt bidrar till att man känner sig lycklig. <u>Hur viktiga</u> anser ni dessa vara för ett lyckligt liv?

<u>, </u>	Mycket Vik- Ganska Inte Inte alls Kan inte viktigt tigt viktigt särskilt viktigt säga
Familjeliv, goda människorelationer inom familjen	1 2 3 4 5 6
Goda vänskaps- och människorelationer i allmänhet	1 2 3 4 5 6
Kärlek, älska/känna sig älskad	1 2 3 4 5 6
Trygg basutkomst	1 2 3 4 5 6
Goda inkomster, förmögenhet, hög levnadsstandard	1 2 3 4 5 6
God hälsa	1 2 3 4 5 6
Intressant arbete, trivsam arbetsplats	1 2 3 4 5 6
Fast och säker arbetsplats	1 2 3 4 5 6
Att lära sig och uppleva nya saker, att utveckla sig själv	1 2 3 4 5 6
Fritid, intressanta fritidssysselsättningar	1 2 3 4 5 6
God ställning, social status	1 2 3 4 5 6
Samhällsengagemang, möjlighet att påverka	1 2 3 4 5 6
Andlighet, förhållande till Gud	1 2 3 4 5 6
Naturupplevelser, att njuta av naturen	1 2 3 4 5 6

- 5. Hur tillfreds känner ni er med ert liv idag? Anser ni er vara ...
  - 1 Mycket lycklig
  - 2 Ganska lycklig
  - 3 Inte särskilt lycklig
  - 4 Inte lycklig alls
  - 5 Kan inte säga
  - 6 Vill inte säga/bedöma

- 6. Hur beskriver ni det egna hushållets inkomster/ nuvarande ekonomiska ställning?
  - 1 Inkomsterna räcker utmärkt väl
  - 2 Inkomsterna räcker till ett ganska bra liv
  - 3 Inkomsterna räcker då man planerar väl
  - 4 Det är svårt att klara sig
  - 5 Kan inte säga
  - 6 Vill inte säga/bedöma

7. Frågan om Finlands <u>internationella konkurrensförmåga</u> har diskuterats nästan till leda. Det är dock frågan om en <u>viktig</u> sak som påverkar alla medborgares välfärd. Nedan uppräknas ett antal faktorer som påverkar konkurrensförmågan. Anser ni att de står för <u>styrka eller svaghet</u> med tanke på Finlands möjligheter att stå sig i den allt hardare internationella (globala) konkurrensen?

Klar

Delvis

Svårt

Delvis

Klar

	styrka styrka att säga svaghet svaghet
Finländarnas utbildningsnivå	1 2 3 4 5
Befolkningens åldersstruktur (jämfört med andra länder)	1 2 3 4 5
Det nuvarande (internationellt sett låga) antalet invandrare/utlänningar	1 2 4 5
Finlands geografiska läge	1 2 4 5
Den sysselsatta befolkningen i relation till hela befolkningen (försörjningskvoten)	1 2 4 5
Den genomsnittliga åldern för avgång med pension (i dag ca 59 år)	1 2 3 4 5
Arbetets produktivitet och effektivitet	1 2 3 4 5
Arbetstagarnas yrkesskicklighet och kunnighet	1 2 3 4 5
Företagsledarnas yrkesskicklighet och kunnighet	1 2 3 4 5
Lönebeskattningens nivå	1 2 4 5
Företagsbeskattningens nivå	1 2 4 5
Teknologinivån	1 2 3 4 5
Den vetenskapliga forskningens nivå i allmänhet	1 2 3 4 5
Det politiska beslutssystemets funktionsduglighet	1 2 3 4 5
Den offentliga sektorns storlek i förhållande till den privata	1 2 3 4 5
Den offentliga sektorns funktionsduglighet och effektivitet	1 2 3 4 5
Utbildningssystemet, dess funktionsduglighet och effektivitet	1 2 4 5
Den nationella enigheten och samstämmigheten	1 2 3 4 5
Samhällets stabilitet	1 2 4 5
EU- och EMU-medlemskapet	1 2 4 5
Den jämna inkomstfördelningen, strävan efter social jämlikhet	1 2 4 5
Den s.k. nordiska modellen för välfärdssamhället i allmänhet	1 2 4 5
Arbetsmarknadssystemet, dess uppbyggnad och funktionsduglighet	1 2 4 5
Attityderna till företagsamhet, finländarnas beredskap att bli företagare	1 2 3 4 5
Medborgarnas företagsamhet och flit i allmänhet	1 2 3 4 5
Företagens förmåga att bli internationella och agera på den globala marknaden	1 2 4 5
Allmän vilja till förnyelse, beredskap och mod för förändringar	1 2 3 4 5
Kreativitet, innovativitet, förmåga att hitta på och utveckla nya saker	1 2 3 4 5
Den finska kulturen och dess särprägel	1 2 3 4 5
Nationalandan, den nationella självkänslan och identiteten	1 2 3 4 5

- 8a. Hur förhåller ni er idag till EU-medlemskapet?
  - 1 Mycket positivt
  - 2 Ganska positivt
  - 3 Neutralt
  - 4 Ganska negativt
  - 5 Mycket negativt
  - 6 Kan inte säga

- 8b. Hur förhåller ni er till att den finska marken ersattes med euro i början av år 2002?
  - 1 Mycket positivt
  - 2 Ganska positivt
  - 3 Neutralt
  - 4 Ganska negativt
  - 5 Mycket negativt
  - 6 Kan inte säga

- 8c. Hur förhåller ni er till att EU på våren utvidgades till Öst- och Centraleuropa och Baltikum?
  - 1 Mycket positivt
  - 2 Ganska positivt
  - 3 Neutralt
  - 4 Ganska negativt
  - 5 Mycket negativt
  - 6 Kan inte säga

BAKGRUNDSUPPGIFTER FÖR STATISTISK BEHANDLING AV MATERIALET

Kön I vilket landskap bor Ni? Yrkesgrupp Ni anser Er närmast höra till 1 Man 1 Nyland 1 I ledande ställning i annans tjänst 2 Kvinna 2 Östra Nyland 2 Högre tjänsteman 3 Egentliga Finland 3 Lägre tjänsteman Ålder 4 Satakunta 4 Arbetare 5 Tayastland 5 Företagare eller privat yrkesutövare 1 18 - 20 år 6 Birkaland 6 Lantbruksföretagare 2 21 - 30 år 7 Studerande 7 Päijät-Häme 3 31 - 40 år 8 Pensionär 8 Kymmenedalen 4 41 - 50 år 9 Hemmamamma/hemmapappa 9 Södra Karelen 5 51 - 60 år 10 Arbetslös 10 Södra Savolax 6 61-65 år 11 Norra Savolax 11 Annan 7 Över 65 år 12 Norra Karelen Hör Ni till någon facklig centralorganisation? 13 Mellersta Finland Hemkommunens storlek 14 Södra Österbotten 1 Nei 1 Under 4 000 invånare a) FFC 15 Vasa kustregion 2 Ja. min 2 4 000 - 8 000 invånare b) FTFC 16 Mellersta Österbotten centralorga-3 8 000 - 30 000 invånare c) Akava 17 Norra Österbotten nisation är 4 30 000 - 80 000 invånare d) SLC (MTK) 18 Kajanaland 5 Över 80 000 invånare 19 Lappland I vilket slag av område bor Ni? Om det hölls riksdagsval nu, vilket partis kandidat 1 Centrum av stad, stadskärna skulle Ni rösta på? 2 Förort, förortsområde 1 Centern 3 Tätort på landsbygden, bosättningscentrum 2 Socialdemokraterna 4 Glesbygdsområde på landsbygden 3 Samlingspartiet Hurudan grundutbildning har Ni? 4 Vänsterförbundet 5 De gröna 1 Folkskola 6 Svenska folkpartiet 2 Mellan- eller grundskola 7 Kristdemokraterna 3 Studentexamen 8 Sannfinländarna Något annat 9 Hurudan yrkesutbildning har Ni? 10 Jag skulle inte rösta alls 1 Ingen yrkesutbildning 11 Jag kan inte säga 2 Yrkeskurs, annan kort yrkesskolning 12 Jag vill inte säga 3 Yrkesskola, handelsskola eller motsvarande 4 Institutexamen, yrkeshögskoleexamen 5 Universitets- eller vetenskapshögskoleexamen Vilken samhällsklass anser Ni er närmast tillhöra? Inom vilken sektor arbetar Ni? 1 Arbetarklassen 2 Den lägre medelklassen 1 Jord- och skogsbruk 3 Medelklassen 2 Industrin eller byggnadssektorn 4 Den högre medelklassen 3 Privata servicesektorn 5 Överklassen 4 Offentliga servicesektorn 6 Jag anser mig inte tillhöra någon samhällsklass

Här kan ni skriva vilka åsikter som helst om landets angelägenheter eller denna undersökning. **KOMMENTARER?** Alla åsikter är välkomna och värdefulla.

5 Jag är inte verksam i arbetslivet